

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre... 12 kor.
 Fél évre... 6 kor.
 Negyed évre... 3 kor.
 *

A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulajdo-
 nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 20 fill.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyilttér sora 50 fillér.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 60 fillér.
 A hirdetések BITTERMANN
 NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
 könyvnyomtatás-fogadatlak
 el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fill.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fill.

Társadalom és ipar.

Örömmel látjuk, hogy a hazai ipar érdekében történt felszólalások nem hangzottak el a pusztában. A társadalom különféle rétegeiből erős visszhang kél rájuk, mely reményt, bátorságot önt belénk és arra buzdít, hogy ne hagyjuk a küzdelmet.

A magyar fogyasztókat kell megnyerni a hazai iparnak, a magyar piacot kell meghódítani a magyar munka számára. A cél világos, magyarázatra nem szorul. Mitől függ a siker? Kizárólag attól, hogy a magyar közönség támogatását sikerüljön számára megnyerni.

Meg kell nyerni a közönség, különösen a műveltebb és jobb módú közönség széles rétegeit, a magyar családapákat, elkezdve a nagy arisztokratáktól, kik nagy összegeket küldenek külföldre fényűzési cikkekért, a művelt munkásokig, a kiknek meg kell érteniük, hogy ez a dolog őket érinti legközelebről, mert a magyar munka megbecsülése a magyar munkás megbecsülésének és boldogulásának a feltétele.

Az első nagy feladat annak a szerencsétlen előítéletnek a megtörése, hogy az igazi uri mód és előkelőség megköveteli, hogy az ember Londonból, Párisból, de legalább is Bécsből hozassa a használatára és kényelmére szükséges cikkek. Ez a szerencsétlen előítélet egyik eredendő bűne a mostani magyar társadalomnak. Forrása pedig részint a tudatlanság és a tájékozatlanság, részint pedig az egész életfelfogásnak felszegre, a szenvedett előkelőségre való beteges hajlam.

Vajjon meglehet-e tenni azt a csodát, hogy azok a magyar urak és hölgyek, a kik most büszkék arra, hogy ruhát, butort, zongorát, mindenféle divatcikket külföldről hozatnak, ezentul arra legyenek büszkék, hogy termekben a lehetőséghez képest, a magyar munka készítményei domináljanak? Lehetetlennek látszik ez a csoda, pedig nem az.

A magyar hazafiság, a kellőleg felvilágosított közvélemény ereje képes lesz megtenni ilyen csodát is. Emlékezzünk csak vissza 1861-re, mikor néhány hét alatt a magyar viselet szorította ki az idegent, mert akkor áthatotta a magyar közönséget az a tudat, hogy az osztrák

elnyomatás ellen még ezzel a látszólag kis fontosságú eszközzel is tüntetni kell.

Most nem kívánjuk senkitől, hogy magyar szabású ruházatot öltödjön, mert semmi célja sincs, hogy eltérjünk az általános európai öltözködéstől, most kevésbé feltűnő dolgot kívánunk, azt, hogy a haza polgára ne viseljen, ne használjon olyan idegen gyártmányú tárgyat, melyet itthon is el lehet készíteni.

Nem kívánunk tüntetést, nem prédikálunk kizárólagosságot, csak az idegennek előnyben részesítése és okolatlan dédelgetése ellen akarjuk felrázni a magyarok józan önérdékét.

Az ilyen irányú izgatás vezetésére pedig első sorban az iparos testületeket, a különféle társasköröket s minden egyes iparost tartunk hivatottnak. Jusson eszükbe iparosainknak, hogy ők maguk nem csupán termelők, de fogyasztók is. Tekintélyes számot képviselnek. Hozzáértőzőikkel s azokkal együtt, a kik az ipar után élnek, számuk bizonyosan megüti a milliót. Ha ez az egy millió fogyasztó megmozdul s eltökéli magát, hogy semmiféle tárgyat, a mit itthon el lehet készíteni, idegen forrásból nem vásárol, ez máris oly tekintélyes mozgalom lesz, mely elég erős az ingadozók, szegények és tartózkodók felbátorítására. Ipar- és kereskedelmi kamaráinknak is jusson eszükbe, hogy nemcsak kereskedelmi kamarák, hanem iparkamarák is. Együtt ülnek bennük a kereskedés és az ipar képviselői. Vessék fel és vitassák meg végre alaposan azt a kérdést, mi az oka annak, hogy a kereskedés nem tudja támogatni a magyar ipart s hogy a magyar iparos kénytelen külföldre kiküldeni s idegen etikettával újra importálni készítményeit, ha azt akarja, hogy itthon is elkeljen?

Tudjuk, hogy ennek nem hazafiatlanság az oka. Azt is tudjuk, hogy sok esetben az idegen gyárak által nyújtott hosszú áruhitel tartja a lelket egy-egy nem elég erős alapon álló kereskedőben. De mindez nem elég magyarázat. Kell lenni még más okoknak is, melyek miatt hazai kereskedésünk nagyrésze dédelgeti az idegen ipari inváziót. Hadd ismerje meg az ország ezeket az okokat s aztán kövessünk el minden lehetőt, hogy ezek az okok megszűnjenek. Azt akarjuk,

hogy a kereskedő is boldogulhasson s hogy a hazai ipar is meglegye valahára hónap a hazában! Lehetetlen az, hogy ipar és kereskedés ugyanegy hazában egymástól elváltan haladjanak.

Az iparosok pedig rázzák le magukról a tunya züllöttség és éhietetlenség ősi átkát, mozognak s alapítsanak csoportonként, szövetségeket, ha erre egyenként nem képesek, áruházaikat, hogy a vevőközönség tudja, hová kell mennie, ha hazai készítményeket akar. Legyen nekik is bizalmuk az élethez és a közönséghez s tudják meg, hogy a kínálat ébreszti fel a keresletet és nem megfordítva, mint rendszeren hiszik. A mostani fejlett közlekedés árasztotta el az országot ezernyi oly ipari tárggyal, a mit régebben népünk nem is ismert, most pedig megvesz. Százszázok, milliók mennek ily módon ki az országból oly tárgyakért, melyeket jobban, szebben el tudnának készíteni a magunk iparosai. De a közönség az idegent veszi, mert uton-útfélen csak ezt látja, ezt kínálják neki utcán, boltban, vendéglőben, még saját lakásán is. Ez az inváziója az idegen készítményeknek szegényíti el az országot. A birtokosok eladósodnak, a munkások elzüllednek és végül kivándorolnak. Hogyan is képzdhetnek jelentékenyebb vagyonság, mikor városainkban nem lehet kapni egy tüt és egy szál cernát, mely ne volna idegen gyártmány!

Valóban itt az ideje, hogy felébredjünk, mert politikai önállóságunk is veszélyben forog majd, ha le nem tudjuk rázni magunkról a gazdasági hódoltság szegényteljes igáját.

A közigazgatás egyszerűsítése. A „Belügyi Közlöny“ közlése most a belügyminiszternek a főispánokhoz 125.000 sz. a. intézett körrendeletét, melyben töltik a közigazgatási eljárás egyszerűsítésére részletes javaslatokat kíván be. A rendelet különösen a főszolgabírói és községjegyzői hivatalok túlterheltségének csökkentését hangoztatja és a folyamatba tett tárgyalások irányelveit egy 24 pontból álló programba foglalja össze, a melyből a következőket emeljük ki:

A kihágási és rendőri ügyekben némi decentralizálás mellett, egységes fórumrendszernek megállapítása.
 A jogorvoslati módok és határidők egyesítése.
 A kézbesítéseknek a postaintézmény felhasználásával leendő gyorsítása.
 A közpénzeknek postatakarékpénztári uton való továbbítása.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Hangulat.

Tavaszi, nyári elmúlt; hideg lehelével
 Beköszöntött a fagyos tél
 És hallgatom búsan, egymagamban
 A szél a fák közt mit regél?

Elmúlt tavasznak bűbajos álmát
 Siratja amint felzokog?
 Hogy nincsen többé dal, virágillat,
 Hogy minden sivar, elhagyott?!

Hangtalan fájdalmas bánat fog el,
 Úgy elszorítja szívemet,
 És lassan-lassan halvány arcomra
 Egy árva könnyesepp leperog.

Siratja tán a tavaszak álmát
 Az édes bús ábrándokat,
 Melyeknek feledést, örök nyugtot
 A fagyos rideg mult se ad.

Vagy tudja talán, hogy erős tölgyet
 A zordon vad fágy elkertül?!
 De védtelen gyenge rózsaszálra
 Tél után tavasz nem derül?!

Edith.

VÉGZETES TÉVEDÉS.

Bár nem vagyok író, de azért tudom, hogy nincs több olyan mesterség, amely annyi kotnyeleskedésen és annyi igazításon menne keresztül, mint az író mesterség. Akármilyen mester megcsinál valamit, nem vesz el belőle s nem tesz hozzá senki és mondhatják Neró elve szerint: „Megtettem, meg van téve.“ Bezzeg ezt nem mondhatják a szegény írók, mert ha a szerkesztő kritizáló kezei közül ki is szabadul, hátra van még a fekete leveles, vagyis: a sajtó. Ha már Gutenberg kitalálta, találta volna úgy ki, hogy a szedők „blau montágon“ se tévedjenek el rajta, amely képes egy ember boldogságát szétrombolni. Egyik barátom — aki szintén Gutenberg találmányának áldozata — beszélt el nekem a következőket:

Ugy tizenhét éves koromban megismerkedtem egy szép szőke leánnyal, igaz ugyan, hogy boltos leány volt, de én sem voltam több mint egy kis hivatalnokoska; különben a szerelem nem néz rangot. Minden szünetemet vele töltöttem el, ünnepeken együtt mentünk sétálni, együtt szórakoztunk, szóval mikor csak lehetett, mindig együtt voltunk. Egyszer születésnapja volt s sajna, ép akkor küldött el főnököm egy megbízással vidékre. Képzelted, hogy mily rosszul esett ez nekem, de nem tehettem róla. Ha nem vagyok ott — gondoltam magamban — legalább meglepem valamivel, de mint szegény gyerek, akárhányszor összeolvastam vagyonomat, sose volt annyi, hogy legalább egy kis gyűrűt vagy ilyesmit vehessek. Eh, írok én egy emlékvérsét. Sokszor egy jó gondolat többet ér, mint egy kis

vékonyka aranygyűrű, mivel időm volt, rögtön le is írtam egy régi emlékvérsét, amelyet talán már nagyatyám irt nagyanymnak:

Piros rózsá, kék nefelejts,
 Engem Zelma (mert így hívtak) el ne felejtis,
 Mertha engem el felejtiz,
 Elhervad a nefelejts.

Hogy szebb formája legyen, nyomdába adtam és lenyomattam. Örömtől ittasan szaladtam vele a postára feladni. Meg sem néztem, mivé néztem meg? úgy is tudtam kívülről. Két nap után — mert ennyi időt vett igénybe dolgom — haza utaztam. Képzeltben szintegy láttam, mint megörült versemnek s milyen szépen fogja megköszönni. Roppant lassan ment a vonat, minden állomás, ahol öt percig álltunk, haza vágyó lelkeknek öt napig tartott. Végre megérkeztünk, rögtön haza hajtottam, felváltottam poros utiruhámat és hozzá siettem.

Az örömtől nevetve léptem be hozzájuk. Vasárnap lévén, otthon találtam őt, az ablaknál ült és olvasott, oda léptem, köszöntöttem és kezet nyujtok neki, de ő ahelyett, hogy viszont üdvözölt volna mint máskor, mérgesen elfordult tőlem. Gondoltam, hogy tréfából teszi, kérdém őt, hogy miért oly haragos, de felelet helyett felkelt és kivett egy levelet a szekrényből, azt össze gyűrve erősen elém dobta mondja: Nagyon szépen köszönöm az ilyen születésnap gratulációt, megtarthatta volna magának, ön egy szemtelen, pimasz ember, aki nem érdemli meg, hogy a föld hordja. Nézze, hogy kitakarodjék a házból és lábát többé ide ne tegye.

Képzelted meglepetésemet, gondoltam, hogy mindjárt megüt a guta. Azt hittem, hogy talán valami

6-1

OLCSÓ ÉKSZER BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS

KESZLER DEZSŐ Zombor, Kossuth-utca.

Nagy raktár órák- és ékszerekben, valódi ezüst és china-ezüst dísz tárgyak, berndorf és ezüst evőeszközök a legszebb és legolcsóbb kivitelben.

ÁRJEGYZÉK KIVÁNTATRA INGYEN.

Mai számunkhoz melléklet van csatolva.

Az időszaki jelentések és nyilvántartások átvizsgálása és kiseljetezése.

Járási számvevői állások rendszeresítése.

A jelentések szövegezésénél a sallangok elhagyása, a rövidsége való törekvés.

A szabatos nyomtatványminták megállapítása.

A körrendeleteknek a miniszterium vagy a megye hivatalos lapjában való közzététel által való kihirdetése.

A szóbeli tárgyalások meghonosítása, annak eredményének az aktán való feljegyzésével.

A telefonnak kiterjedtebb mértékben való igénybevétele, kivált sürgetéseknél és jelentések céljából.

A közvetlenség alkalmazása; ott, ahol valamely hatóságra csak postamunka (továbbítás) járul, ennek mellőzése.

Egyszerűbb ügyeknél az ügyiratnak hátrattal való továbbítása.

A vármegyei, városi és községi ügyvitel és pénzkezelés alapelveinek újbóli megállapítása.

A javaslatok megtétele végett minden főispán tisztviselői értekezletet tart, a melyben nem általánosságban mozgó, hanem gyakorlati, konkrét javaslatok állapítandók meg. A javaslatokat még ez év végeig, még pedig a könnyebb tárgyalhatóság érdekében nem egy jelentésbe összefoglalva, hanem pontonként külön lapokon kell be-terjeszteni.

Tamás erdélyi vajda, bácsi főispán.

Vármegyénk régi főispánjait csak kevésé ismerjük. A millenniumi monografia második kötetében fel vannak sorolva a régi főispánok is, de azok nevein kívül mit sem tudunk róluk. Tamás főispán is ezek közé tartozik, ki az eddig ismert adatok szerint 1299-ben szerepel bácsi főispánként. Ki volt ez a Tamás és meddig viselte megyénkben a főispáni méltóságot, eddig nem lehetett eldönteni. Az újabb levéltári kutatásoknak köszönhetően, hogy a régi főispánunk kilétét és szereplési idejét némileg megvilágíthatjuk. Ezek szerint Tamás atyja Farkas a Kathyz nemzetségből (de genere Kathyz) egyike XIII. századbeli hatalmasabb főurainknak, kinek birtokai jobbra Nógrád, Heves, Hont, Bars stb. vármegyékben fekszenek. Valószínű, hogy Bács megyében is voltak birtokai, mert különben fia Tamás aligha neveztetett volna ki később e megye élére.

Tamás 1299-ben, tehát III. Endre király korában már bácsi főispán és miután Vencel és Ottó királyokkal szemben az Anjouk pártjára állt, valószínű, hogy 1301—1308-ig hivatalt nem viselt. Róbert Károly király trónrajutása után csakhamar ismét a szereplés terére lép s 1319-ben már Bács, Arad és Szerém vármegyék főispánja és a kunok bírja s mint ilyenek a király némely újabb birtokokat adományozott Nógrádban. Ugyanő 1321-ben bácsi, aradi és szerémi főispán, a királyné tárnokmestere, 1323-ban pedig erdélyi vajda. 1327-ben Károly király parancsára őt a kő káptalan a szerémi megyei Nyék és a bács megyei Thamana nevű helységek birtokába iktatja. 1334-ben Tamás vajda és fiai Miklós kir. tárnokmester és Mihály pozsonyi prépost a király engedelmével elcserelik László kalocsai érsekkel több hont- és gömörmezei birtokaikat az érseknek bács megyei birtokaival. E szerint Tamás és fiai Bács megyében a következő helységek urai lettek: Tótfalu, Csanálos, Gerecs, Lugas, Bátorfalva, Zurdok, Gumulcsen, Venecia, Ujfalu, Lázfalva és Zéchi.

Ékszerért várt tőlem. Szabadkozom, hogy nem volt pénzem, de majd jóvá teszem hibámat. Nagyon néz reám, mintha nem értette volna és mondja: Hogy jön ehhez a dologhoz ékszer? nekem nem kell az ön ékszere, adja ha van, másnak. — Hát miért oly kegyetlen irányomban? mondja meg legalább, hogy ekuzálhassam magam. — Elmondom, de semmit meg nem bocsájtok oly embernek mint ön. Tegnap délutánra meghívtam barátnőmet oszonnára. Épp asztalnál ülünk, midőn hoz a postás egy levelet. En az örömtől reszkető kézzel átvesszem s mivel tudtam, hogy öntől van, még 20 fillér borraival is adtam. El voltam a rendezéssel foglalva, átadtam a levelet egyik barátnőmnek és nevetve mondom: Nézzétek, irt az én kedves Gyulám is, valószínűleg egy szép gratuláció és felkértem, hogy olvassa fel. Átnézi a levelet s majd megful a nevetéstől, beszéli se tud, én örömben megbotlottam a szövegben és az egész tál dunsztal végig öntöm egyik barátnőmet. Ez sem lett volna még nagy baj. A nevetéstől szintugy elfáradva — de még akkor is folyton nevetve — olvasta fel:

Piros róka! kék a neved,
Engem Zebra el ne felejtis,
Marha! engem elfelejtesz,
Elhervad a leveled.

Képzelteti, az ön pimaszsága mekkora bahotában tört ki. Egyre wondták: No szépen üdvözölt téged a te Gyulád, érdemes volt érte kiönteni a dunsztot az Irén ruhájára. — Rögtön elkezdtem sirni és bocsánatot kértem tőled, hogy fáj nagyon a fejem, mire ők — még Irén is — nevetve elmentek és egyre azt hajtogatták: még borraival is adott. Tehát az ön szamársága miatt megkárosítottam magunkat, egyik barátnőmet, a többiek pedig oszonnát sem kaptak és ami a fő, engem blamirozott. Most pedig tudja meg, hogy nálunk ilyen számár embernek semmi helye és nézze, hogy mielőbb távozzék.

En természetesen égre, földre esküdöztem, hogy ezt nem én irtam, kértem őt engesztelődjön, be fogom neki bizonyítani, hogy ez tévedés, de hiába, hitelt nem találtak szavaim. Akartam még tovább őt kérni, de nem lehetett, mert jött az anyja rikácsolva, hogy ha rögtön el nem megyek, úgy elver, hogy mozdulni se bírok. Tehát mennem kellett.

Tamás az eddigi adatok szerint 1321-ben szült meg bácsi főispán lenni, mert ez évben már Demeter említették az egykoru iratokban megyénk főispánja gyanánt. Tamás vajda azonban egész haláláig (1343. körül) erdélyi vajda és a többi között bácskai nagybirtokos maradt, sőt itteni birtokait leszármazói is hosszú időn át megtartották. Fiai közül Mihály 1374-ben már egri püspök, Miklós Lodomeria tartomány bánja, ennek fia Frank 1404-ben országbíró, kik a nógrádmegyei Szécsény nevű birtokról nevezik magukat a XV. században. Frank fia László a Bács megyében szintén nagybirtokos szekcsői Herceg Péter bán leányát bírta feleségül s vele a család 1450 körül halt ki. Tamás vajda egykori birtokai ekként nagyobb részét a koronára háramlottak vissza, honnan új királyi adományok alakjában csakhamar más családok tulajdonába jutottak.

Dr. D. Gy.

Karácsonyi bevásárlások.

Karácsony hónapja, december üdvözlünk minden jó ember és minden nemes lendület nevében.

A világ legszebb, legemberibb ünnepe a tied, mert a karácsonyfát minden gyertyája közül a kölcsönös szeretet világosítja a legfényesebben.

E ragyogó napra való készüléssel telik el az egész hónap, jótékonyssággal és minden emberi gyarlóság megnevesítésével, a szeretet tüzeiben.

E hónapban gondolunk legtöbbet az árvákra, a szegényekre, az elhagyatottakra. Szegény magyar hazánkban végtelen sok a szegény és elhagyatott, a legárvább és legszegényebb mégis maga az ország főképpen, mert elhagyta magát, ez az oka legtöbb bajunknak.

Nem akarunk politikát keverni e tiszta szeretet sugalta kis cikkelybe, különben rámutatnánk mai bajaink forrására, hogy fenkölt elmék legszebb szövegei évek hosszú során át a nemzetnél siket filekre talált. A nemzet elhagyta magát és közömbösségbe süllyedt. A polgárság nem érdeklődött semmi iránt, különösen gazdasági érdekei iránt nem.

Innen minden bajunk, azért oly szegény az ország és azért oly szegény a nép.

De karácsony hónapja meghozza a föllendülést és a társadalomban erősebb jelei mutatkoznak az ébredő öntudatnak. Itt is, ott is érezzük jótékony hatását annak az erkölcsi és anyagi értékben megbecsülhetetlen mozgalomnak, a melynek éle arra irányul, hogy becsüljük meg a magunkét, becsüljük meg a magyar kéz munkáját és ne keltivéljük oly hihetetlen tulságban, csupa kényelemből és megszokásból az idegent.

Becsüljük meg a mi munkás kezeinket: a zombori iparosokat. A zombori iparosok áruccsarnoka a Kossuth Lajos utcában és a bajai-uton tárháza derék iparosaink munkáinak, a melyeknek látára szomorúság és öröm kergeti egymást a néző szemében. Mily gyönyörűség, hogy mind ezt zombori kéz kitudja állítani. S mily vakság és könnyelműség, hogy mi mind ezt nem vesszük észre, meg nem becsüljük és nem honoráljuk, holott az idegent tömjük a saját rovásunkra.

Igy rombolta le az én szerelemváramat a tévedés. Átkoztam a szedőket, kik ép akkor voltak berügva, vagy gonosz tréfát üttek velem. Bármikor az utcán mentem, mindig reám nevető arcokat láttam. Nem birtam e gunyolódókat tovább nézni, elhagytam Budapestet és ide jöttem, de megfogadtam, hogy soha többé emlékeverset nem hagyok lenyomatni.

Ernst Sándor.

Abrandok, álmok.

— Hamerling. —

Sok madárka elrepült már,
Sok virág is elvirult;
Oly sok csillag hamvadott ki
És sok felleg elvonult.

Sok víz habzott, csurdogált az
Érből erdő mélyiben —
Szétfolyt sok, sok édes álom,
Miket álmodál, szivem.

NAGYMOSÁS UTÁN.

Egy hétig szünetnélkül fújt a szél, mely a szobából úgy hallatszott, mintha boszulló ellenség lovascsapata közelednék, morgott, sóhajtott künn s a finom, sűrű ősi eső folyton esett. Mindennek oly ázótt, fázékony kinézése lett, a mig végre kiderült s a nap, mint egy jászivű aggastyán mosolyogva simogatta végig szelid sugaraival a vidéket.

A természetnek eme nagymosása alatt tündéri tisztává lettek a fák, bokrok s a kitombolt szvendelmek e bágyadt napjaiban fényes csikokban metszi keresztül a levegőt az ezüstben fűdő ökönyál s mindenütt csak csönd, szelid nyugalom honol. Az a néhány sztrke, de veszélytelen felhő már csak sárguló lombokat, kökörcsintől borított domboldalakat s beteges, arankától leigázott lucerna-táblákat talál.

Minden, a mi az ipar tökéletességeiben a szemet gyönyörködteti, a mi hasznos és megfelelő gyönyörű példákban látható.

Vannak kész lakásberendezések, teljesen modern stílusban, mindannyi egész mintája az izlésnek és a szolid, becsületes munkának.

Az előszobától a gyermekszobáig, a pincétől a konyháig a szem nem győz betelni a harmonikus kedvességgel, mely iparosaink műveiben mutatkozik és a mi figyelemreméltó: az árak olcsók, a fizetési feltételek kedvezőek.

Urak és hölgyek, tessék megnézni e decemberi napok elmélyedő hangulatában az áruccsarnokban kiállított gyönyörű tárgyakat és vegyék pártfogásukba a zombori derék iparosokat — az idegenekkel szemben.

Városi közgyűlés.

Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1900. évi december hó 6-án d. e. 9 órakor a városhaza nagytermében rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal:

1. Polgármesteri jelentés a közügyek állapotáról.
2. Kereskedelemügyi m. kir. miniszterium leirata a kereskedelmi és iparkamarai tag választásához bizottság megalakítása iránt.
3. A kereskedelmi m. kir. miniszterium folyó évi 74490/L. számú leirata, melylyel a csonoplai műtnak kiépítését, a zombor-ó-becei helyierdekű vasut költségeihez leendő hozzájárulást és e célból az utialap terhére 250,000 koronás kölcsön felvételét engedélyezi.
4. A földmívelésügyi m. kir. miniszterium leirata a város állattenyésztési szabályrendeletének módosítása tárgyában.
5. Dr. Czvetkovits Péter és Mikósy Imre bizottsági tagok kérvénye az 1901. évi legtöbbadót fizető bizottsági tagok sorából való törlesűk iránt.
6. A folyó év végével kilépő 5 közigazgatási bizottsági tag helyébe új tagok választása.
7. Az igazoló választmány tagjainak megválasztása.
8. A szamonkérőszék két tagjának megválasztása.
9. A borenőrző bizottság tagjainak megválasztása.
10. Polgármesteri előterjesztés a kertészeti bizottság egy tagjának megválasztása iránt.
11. Szabolcs vármegye közönségének átirata a köztisztviselők teljes adomentsége iránt.
12. A városi tanács jelentése a sörház bérbeadása tárgyában.
13. A városi tanács jelentése az előfogatozás és személtuvarozás iránt az önkéntes tűzoltó-testülettel megkísérelt alku egyezmény tárgyában.
14. A villamos bizottság javaslata a város világitása ügyében megtartott versenytárgyalás eredménye tárgyában.
15. A villanyvilágítás előkészítésére kiküldött bizottság javaslata Szabó László II. mernöknek a dynamogep kezelői tanfolyamra kiküldése tárgyában.
16. A gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata a városi es arvaepenziari pénzkészleteknek az 1901. évben leendő elhelyezésére pénzügyezetek kijelölése tárgyában.
17. A gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata a m. kir. honvédség részére konyhakert atengedése tárgyában.
18. A városi számvevőség előterjesztése a folyó évi költségvetés III. cím 2. rovatánál szűkségelt 1000 korona pothitel engedélyezése iránt.
19. A városi számvevőség előterjesztése a költségvetés VI. cím 5. rovatából 1000 koronának az ugyanezen cím 2. rovatába való átutalása iránt.
20. A gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata Gergurov Milan főmérnök megjutalmazása tárgyában.
21. A városi polgármester előterjesztése az irnokul alkalmazott Schubert Ignác hivatalosolga jutalmazása iránt.
22. A helybeli róm. kath. püspökölak 1901. évi költségelirányzata.

Meghatónak találok az ősz t bámulom azokat, a kik oda sem ügyelve, közömbösen, észre sem véve sétálnak megható jelenetei között. Azokat, kik még az iskolában könyvekből megtanulták, hogy „igen, a fák levelei ősszel elveszítik klorofil tartalmukat, megsárgulnak s végre lehullanak.“ Hisz ez a természet rendje, ez ismétlődik évről-évre s ki törődnek tovább a megfakult mezővel? Ott nincs már többé eleven virágokból szőtt élénk színű törökös szőnyeg, csak kóro és a kis kökörcsin, a mely jámborságában lemondott mindenről, a mi szép és szemet gyönyörködtető.

De én szeretem is az ősz, tehát a mint kikandikál a nap, rendes kísérőmnek, a nagy, komoly, fekete Nerónak tudomására hozom, hogy kimegyünk. Igen, ki a szabad ég alá.

Ott azután a fák sárguló lombjai alatt templomban érzem magam, visszafajított lélekzettel ügyelem a körtölttem történéndőket. A csendet egy ideig nem zavarja semmi, az utolsó fecske édes csicseregése már régen elhangzott, most csupán amott tul a kis tavon, a legifjabb verébgeneráció zsvajkódó csapata lepi el a megbarnult fák ágait. Némelyiknek még zabolás a szája, ezeket már csak fűmagon nevelte a derék veréb mama, hanem azért épp oly hetvenkedő, akárcsak a juliusi nemzedék s hajnal hasadtával nyugtalanabb a városi kofánál. De szemes és ügyes valamennyi, sztleik jó utraival — raffinériával — látták el őket.

Végtelen tiszta s illatos itt minden, talán azért rendezte a természet ezt a nagymosást, hogy szép legyen a bucsuzás, a nagy temetkezés, a mely már nemsokára be is fog következni, még csak egy-két csipős szeles est, reá egy csillógo deres hajnal, másnap aztán elég, hogy egy önhittén fészkelődő csóka meghimbálja a galyakat, mire seregestől pereg lefelé az aranyárga falevél. Minden kis neszre összerendeznek, pedig egyedül vagyunk és az a néhány kis madár, ezek meg az alacsonyabb bokrokban szállonganak s nem hogy feltűnést igyekeznek kelteni, sőt megjijednek a saját maguk okozta zajtól.

Amint itt földgöleek egy száradó bokor alatt, oh ezen is már mily kevés a levél, — azt hiszem, nagyon jó volna itt örökre elszunnyadni, hittel, csöndben, szépen

Vörösmarty emlékünnepek.

Pénteken este igazi kulturmissiót teljesített a zombori színház. A nemzet nagyjai közül egyik halhatatlan lantosunknak: Vörösmarty Mihály születésének százéves fordulóját ünnepelte meg kegyeletes érzéssel, magyaros lelkesedéssel.

Magasztosan felemelő volt a visszaemlékezésnek ez a szépséges ünnepe, melyen szárnyat kapott a hazafias érzés, melynek tüze át meg átjárta a szíveket, a lelkeket. Az ilyen cselekedetekben nyilatkozik meg a színházak kulturmissiója. Emlékezni a nagyokra, az uttorokra, a kik írásban és tettekben alkották meg a mai Magyarországot és a kik részt vettek az alapvetés nehéz munkájában, melynek gyümölcsét élvezzi a mai generáció.

A színház tagjai, valamint a közönség kegyeletes érzéssel jelent meg a színházban és áldozott a „Szózat“ halhatatlan költője áldott emlékezetének.

A diszeloádásról lapunk „Színház“ rovatában adunk részletes tudósítást.

Megünnepelte a nagy költő emlékezetét a zombori „Iparoskör“ is, a melyről a következő tudósítást tettük:

Vörösmarty-ünnepély az iparoskörben.

A zombori iparoskör halhatatlan nagy költőnk, Vörösmarty Mihály születésének 100-ik évfordulóját saját helyiségeiben egy minden ízében sikerült, feledhetlen emléktű hangversenyvel ünnepelte meg. Az Árucarnok által rendkívül nagy fényűvel, varázsszerűen díszített helyiségeket, nagy és kiváló közönség töltötte meg. A nagy terem középpontját Steiner Lajos kiváló iparosunk és művésztűnk által készített s a körnek ajándékozott pompás kivitelű Vörösmarty-kép képezte. Az estélyen Trencsény Károly felsőkereskedelmi iskolai tanárnak Vörösmartyról tartott rendkívül nagy hatású felolvasásán kívül volt még két igen sikertelt szavalt és több zene- és énekrész, a hangverseny után pedig kiválóan kivirradt tanc. A fényes estélyről, amely méltó volt nagy költőnk emlékéhez, legközelebbi számunkban számolunk be részletesen.

A felső kereskedelmi iskolában.

Szép és gazdag műsor mellett folyt le a zombori felső kereskedelmi iskolában a tanuló ifjúság Vörösmarty ünnepélye. A tágas termet nagyközönség töltötte meg. Az ünnepélyt a „Szózat“ éneklésével kezdték meg. Ezt követte Vörösmarty emlékezete. Ezt az ünnepi beszédet Trencsény Károly a felső kereskedelmi iskola kitűnő tanára mondotta. Erre Gärtner Benedek felső osztályú tanuló hévvel szavalt el a „Fóthi dal“-t és végül az ifjúsági énekkar ugyancsak a „Fóthi dal“-t énekelte el.

Színház.

Az ördög mátkája.

— Népszínmű 3 felvonásban. Írta: Gézy István. Zenéjét szerzte: Dankó P. és Lányi Gy. Színpadra került esztendőnkön. november 28-án. —

A címszerep (Judith) Gy. Lónyai Piroška játszotta dicséretreméltó igekezzettel, bár a drámai szerep nem felelt meg az ő élénk temperamentumának. Néhány szép magyar dalt nagyon kedvesen énekel. Murányi J. (Anna) szépen szavalt szerepét, de arcának egyforma nyugodtsága épen nem árulta el a szíve mélyén dülő szenvedélyeket. Lomnitz (Andor) a II. felvonás végső jelenetét leszámítva, hol drámai hatással alakított, nem tudott megszabadulni indisposíciójától. Igen kedves volt Dulich M. (Borica); élénk, ügyes játékaival, bájosan elcsicsgergett dalaival zajos tapsokat aratott. Gyárfás (Miklós, kovács-

elmulni, hisz körülöttem mindenütt haldoklás és enyészet, enyészet, mely talán az egyedüli igaz dolog a földön, melyet binni lehet.

Most még a máskor lármás szarka is komolyan billeg idestova, gondot okoz talán neki a hosszú, hideg tél? Ni! egy vércse reptül tőlem nem messze s néhány véres toll hull alá, — egy szegény kis madár utolsó utjáról volt ez hirmondó!

Hűvös szél rázza meg a fák ágait és én még mindig itt tündööm a növekvő homályban, pedig jó kutyám már nyugtalanokdni kezd, — induljunk hát vissza! Emitt diórabló varjúk serege keres magának éjjeli szállást, az erősebb nagy lármásan elveti a jó helyéről a gyengét s oda furakodik, hogy négyen-ötven egy csomóban aludják át a hűvös éjszakát, a sötétben is folyvást torzalkodva, karattyolva, veszekedve, mint a rossz házastársak. Amott egy ifju süldő nyul zörrenti meg a kecskerágót, a melynek piros kupakos gyümölcse kezül élénken világik ki barna bánta. Megijedt talán, hogy oly villámgyorsan iramodik a kupokba rakott kukoricaszár felé? avagy hosszútűlű vig cimborái tanyáznak ott s ő is hozzájuk megyen, hogy a játszó társaság teljes számmal együtt legyen.

Most már gyorsan sötétedik, készül a természet a pihenésre s míg titkos sóhaj száll körülöttem, meg kell állnom ezer fájó érzéstől leigázva és eme elhagyott percben átérzem a lét egész megfoghatatlanságát, mely egy fájdalmas, szivettépő kétségbeesés s belátom e pillanatban azt is, hogy a ki bírja, jól teszi, ha sohasem boncolgatja a — véget!

Borzongás fut végig tagjaimon, szemembe könny gyül s hogy ez érzés kaosztól megszabadulhassak, — sícsünk innen az emberek közé.

Pedig milyen szép. Oh be szép, öntudatra jutva megállani a természet tündökletes dekorációja előtt.

Miczi.

legény) a neki való szerepben nagyon jó volt, szépen is énekel. Szalóki (Hírös Firtos Están) a lehető legjobbat nyújtotta átgondolt játékaival és sokoldalú komikus alakításával. Legzajosabb derültéget keltett a két feleségével (L. Perczel M. és Kantai T.) való jelenetben. Elég jó volt Vadász (Botár M.) s a többi szereplő is. — Tetszetek a szép új torockói jelmezek.

F.

Pénteken, november 30-án ünnepélyes diszeloádás volt Vörösmarty Mihály születésének évszázados emlékére s a Budapesten felállítandó Vörösmarty-szobor alapja javára.

Dicsérettel kell adózni Deák Péter igazgatónak, hogy e diszeloádás rendezésével ő is hozzájárult Vörösmarty országos ünnepléséhez, — és dicsérettel kell adózni a közönségnek, hogy nagy számmal való megjelenésével a diszeloádást méltó ünneppé avatta. A földszinti ülőhelyek egészen megteltek, különösen a lelkes tanuló ifjúsággal, de a páholyok nagy részében is díszes, előkelő közönség foglalt helyet.

A zenekar a gyönyörű Rákóczy-nyitányval kezdte meg a műsort.

Utána Trencsény Károly felső kereskedelmi iskolai tanár, lapunk kiváló jeles munkatársa, az édesszavu poéta, a következő remek beszédben áldozott a nagy költő emlékének.

Vörösmarty.

Századunk elején a tolnamegyei Bonyhád renegetében egy bánatos ifju bolnyogott.

Rokonérzelemmel hallgatta az „erdő szívének“ panasztát, a bús csalóány epedését.

O is „a lányka mulandó szépségén függött gondatlan gyermeki szemmel s rajta veszett öröme dalait panaszosra cserélvén, hasztalanul eget és földet kérlelve betöltött...“

Ámde „az ifjuság háborgó napjai múltán kebelében nagyra kelendő képzeletet villantak.“

„Derengő lelke előtt lobogó kopják és kardok acéli szeldeklik a levegőt.“ Látja: „kacagányos apák és ifju leventék száguldó lovakon mint törnek halni vagy ölni...“

S „merész ajakát hadi dalnak eresztvén — párducus Árpádot s hadrontó népe hatalmát“ zengi, hogy „a riadó vak mélységet fölverje szavával“:

„Régi dicsőségünk, hol késel az éji homályban!“ Pedig nyugaton már oszladozott az éji homály.

Európa egén már fölpirkadt a bajnal hasadása. Mig a magyar nemzet — szemét behunyva, hogy a fényt ne lássa — csak a mult dicsőség alkonyán merengett... sivár jelenben, jövőt nem remélve... Nem volt önérzete, nem volt szíve.

A nemzettestben érző szív a költő. Örömet és gyászat benne éli át a nemzedék.

Vörösmarty lett a magyar nemzetnek életető szíve, s dalaiban vért öntötte a „tehetetlen kor“-ba, hogy életre ébredjen, önérzetre keljen.

Föltárta előtte a mult dicső képeit, hogy az intő példa lelkesítsen: munkálni a követelő jelenben egy szebb jövőért, jobb korért, „mely után buzgó imádság epedez százezrek ajakán“.

Es a nemzet hallgatott a szív szavára; az „ész, erő és szent akarat“ csudákat művelt.

S hogy csüggedetlen munkával haladjon az új Magyarország építése, — harsány ajakkal zengi a költő örök időkre ható Szózat-át:

„Hazádnak rendületlenül légy hive, óh magyar!“

Száz éve már, hogy ez elsőrendű csillag feltűnt a magyar költészet egén s a haladékonny idővel növekedve, magasabbra szállva, fényében fokozódva, — a költészetnek mind a három országát beragyogta csodás ragyogással.

Allo-csillagunk, napunk ő, mely ki nem alvó, saját fényével tündöklő s a körülötte lobogó égitestek soha el nem homályosítják.

Vörösmarty, mint epikus, „zeng tetteket, a haza szebb idejét, a régi csatákat, az ősi vezért“ — Zalán futása, Cserhalom, Eger, Tündérvölgy, Két szomszédvár című hősköteményeiben.

Mint lírikus — ifju éveiben — „zeng rózsaszerelemet, a lányka haját, a szép szemet, arcot, — az ifju báját...“ De tanul dalt a zengő zivatartól is, s hattudalában „A vén cigány“-ban saját költészetét jellemezve mondja:

„Véred forrjon, mint az örvény árja, Rendüljön meg a velő agyadban, Szemed égjen, mint az üstökös láng, Hűred zengjen vérszél szilajában!“

Csodás hangszer a Vörösmarty nyelve. Benne a zord erő a gyöngéd bájjal, a fenséges az enyélgesssel, a zengzetesség a szingzadagsággal, a merész új fordulatok a tősgyökeres magyarossággal ölelkeznek.

Mint színműirő inkább a tartalom nemesítésével, a nyelv költőiségevel hatott drámairodalmunk fejlődésére, sikeresen harcolva a selejtes, izlésrontó idegen darabok ellen.

E festett falak közt, e világot jelentő deszkákról fölségesebb nyelven még nem hirdették a hazafiságot, a nemzetiséget, mint Vörösmarty drámáinak hősei.

Az Aldozat, Salamon, Bujdosók, Cillei és a Hunyadiak s Marót ban szomorujátékaiban történelmünk fényes és sötét képeit szemlélteti a nemzeti színpadon. — A Várnász, Kincskeresők — társadalmi drámák. A fátyol titkaiban a magasabb színvonalu vígjáték példáját nyújtja. — Shakespeare-től, a kit szeretettel tanulmányozott, lefordította a Julius Caesar és Lear király című tragédiákat.

S ha az angol, nyelvének zengzetességét, gyöngéd báját Shakespeare Szentivánéji álmában hallja csodaszépen kifejezve: akkor Vörösmartynak Csongor és Tünde című tündéri színjátéka e tekintetben méltó vetélytárs, a magyar nyelvnek, Vörösmarty nyelvnek leg-szebb diadala.

Drámai művei nagyrészt már kimaradtak a színházak műsorából, de nemesítő hatásuk soká maradó volt, s az újabb időben megint nagy szűkség volna rájuk.

Nem lenne teljes Vörösmarty képének e halovány vázlata, ha egy jellemző vonást még bele nem rajzolnánk, — ha meg nem emlékezném politikai működéséről.

Kevesen tudják már, hogy Vörösmarty, hazafias költészetének koszorúját — mert ő annak becsülte — a mi vármegyénkől nyerte, midőn 1848. július 10-én a bács-almási kertlet — Kossuth Lajos lemondása után egyhangulag képviselőjévé választotta.

Ez a közös nemzeti dicsőségből a mi külön részünk. Vörösmarty mint képviselő is rendületlenül hive volt hazájának — egészen az utolsó gyász napokig... De akkor már az ő nagy lelke is megrendült, s a véres porba omlott haza romjain kétségbeesetten sikolt föl:

„Miért én éltem, az már dulva van... Mi a világ nekem, ha nincs hazám!“

De a csüggedést remény váltotta föl. Nem hitte, nem hihette, hogy ez az a nagyszerű halál, melyet Szózatában megjósolt.

Bizott a feltámadásban:

„Lesz még egyszer ünnep a világon!“

E megnyugtató bizalommal szállt sírjába 1855. november 21-én, s a nemzet „millióinak szemében gyász könyűt“, mikor hamvaival a haza megszentelt földje gazdagabb lón.

S Vörösmarty utolsó jószata is teljesült: a le-tiport haza újra felvirult „ragyogva hirben, büszkén, szabadon...“

A nemzet költője örökre él műveiben. De nem sokára ércalakot is ölt az ország fővárosában, mert „a legelső magyar ember, a király“ is ugy akarja.

S ha valamikor estggedés szállna meg szívünket, az éreszobornak megzendül az ajka:

„Légy hive rendületlenül hazádnak, óh magyar!“

A költői szárnyalásu remek beszéd általános lelkesedést keltett és a közönség frenetikus tapsokkal és lelkes éljenzéssel ünnepelte a kiváló szónokot.

A Szózatot az egész szintársulat énekelte zenekari kísérettel, Vörösmarty megkoszorozott arcképe előtt. A lelkes közönség állva hallgatta a felséges éneket s felzúgó tapsal meg is ismételtette.

Gyárfás Ödön A vén cigányt, Vörösmarty hattudalát szavaltta el nagyon szépen, mi alatti a zenekar egész halkán a Rákóczy indulót játszott.

Végül Vörösmarty 5 felvonásos szomorujátéka: Az áldozat, került színpad, melyben bonfoglaló őseink életéből vett gyönyörű jelenetek tárultak a nézőközönség elé. Berki (Szabolcs vezér), Murányi Juliska (Csilár, huga), Lomnitz (Zarand, vezér) s Arday Ida (Zenő) játszották a főbb szerepeket nagy hatással s szavaltukból mily szokatlan élvezet volt hallani Vörösmartynek pompázó nyelvezetét!

Az ünnepélyes előadás mindenképen méltó volt a „régi dicsőség“ nagy éneklőjének emlékéhez.

A kékszakállú herceg.

— Bohózas operette 3 felvonásban. Írta: Offenbach. Színpadra került szombaton, december 1-én. —

Az előadás nem telt meg az operettek szokott mértékét, egyenetlenség, kedvetlenség több helyütt mutatkozott, a mi a közönség közönyösségében is leli magyarázatát. A színház csak félig-meddig telt meg. — A szereplők közül egy és más tekintetben kiemelendők: Deák Péter (Bobesch király), Kantai Teréz (Klementin, felesége), Lónyai Piroška (Saphir, herceg) és Dulich M. (Florette). Békefi a címszerepben kevesebb készséggel játszott és énekel, mint máskor. Szalóki (miniszter) jó komikus alak volt.

K.

Szulamith.

— Színpadra került vasárnap délután félhétjárákkal. —

Babérfa és koldusbot.

— Színjáték 3 felvonásban egy utójátékkal. Írta: Heltei Károly; fordította: Szilgietti Ede. Színpadra került vasárnap, december 2-án este, BERKI FERENC jutalomjátékaival.

Másodizben tapasztaljuk a közönségnek az érdekes, igazi művészet iránt való teljes, bántó közönyösségét. Már jeles tragikáknak, Arday Idának jutalomjátéka alkalmával a legnagyobb csudálkozással jegyeztük meg ezt; a mai estén, Berki Ferencnek, a társulat legtehetségesebb férfi színészének, nagyérdemű rendezőjének és művezetőjének ugynevezett jutalomjátékáról már nincs is mit szólnunk. A közönség magatartásához méltó ridegséggel ismétéljük, hogy nem a művészet, hanem csak a neki tetsző szereplők kedvéért jár a színházba; általán pedig szokásból, s a mikor csak teheti, kivonja magát a szokás kényszerűsége alól. Így aztán ne panaszkodjunk, hogy nálunk a művészet nem virágozik, csak a komédia burjánzik.

De nagyot tévedt Berki is, mikor jutalomjátékául ily pókháló, érdektelen s nagy részt érthetetlen idegen darabot választott. A nagyon kis számú közönség is teljes bizonytalansággal hagyta el a színházat, s alig akad valaki, a ki be tudna számolni róla: mit látott, hallott.

Az előadásról bírálatot írni nem lehet. Berki játszott volna, ha van szerepe. Az utolsó jelenetben az eszelős koldus alakítása és halála kitűnő volt.

A színháznak és színpadnak ily sivárságát még alig láttuk. Az ünnepeltes még tapsban is alig nyilvánult.

R.

Törvénykezés.

Esküdtbíróági főtárgyalás.

November hó 30-án és december hó elsején ismét esküdtbíróági főtárgyalás volt a zombori kir. törvényszéknél. Krivokutya György és Radivojev Mrgyanov Mladen lality lakosok büntgyében, kik szándékos emberölés büntetével vádolva állottak az esküdtszék előtt.

Az elnöki tisztet Gozdu Elek törvényszéki elnök töltötte be, szavazó bírák: dr. Markovith Lajos és dr. Orkonyi Ede törvényszéki bírák voltak. A vádat dr. Konyovits György kir. allgyezés képviselte, a vádlottakat dr. Nicolics György és dr. Buják József védtek. Jegyző ifj. Karácson Gyula volt. Tolmács: dr. Bikár Voin. — Esküdtek: Szemző Gyula, Frey Emil, Bittermann Sándor, Schererer Jakab, Leovics György, Milits Szvetozár, Fritsche János, Ney György, Pekánovits Antal, Ernst Samu, Husvéth István és Weindl József.

A vádirat szerint Krivokutya György és Radivojev Mrgyanov Mladen folyó évi augusztus hó 30-án délelőtt Lality községében, a zöld utcában Vancsura Dániel községi rendőrvetést máktörő vassal leütötték és azután agyontiporták. Az orvosi látelét szerint 17 testi sértést, lábán és kezén csonttöréseket szenvedett az áldozat. A szerencsétlennek halálát a taposás közben eltört bordáknak a tüdőbe hatolása által előidéztet elvérzés okozta.

Vádlottak konokul tagadták a terhükre rótt cselekményt. Tresnyák Erzsébet tíz éves tanu látta, hogy vádlottak Vancsurát ütötték. Kovacsik Imre, Eichardt György, Gergurov Milos, Ocskay Lajos, Nedelykov Milán és Dobsinszky Lodomér azt igazolták, hogy az elhalt végvonaglásában a vádlottakat nevezte meg tettesekül, mire fél óra mulva meghalt.

Egy sereg tanu azt igazolta, hogy a tett elkövetésének idején a vádlottak Petrics Milán dinnyeföldjén voltak.

A tárgyalás november hó 30-án este 6 óra után felfüggesztetett és december elsejének reggeli 9 órájára halasztatott. December hó elsején ismét egész napot tartott a tárgyalás. Délben került a kérdések megszövegezésére a sor, mire a tárgyalást vezető elnök a tárgyalást három órára elhalasztotta.

Délután 3 órakor kihirdették a törvényszék által megállapított kérdő pontokat. Erre dr. Konyovits György ügyész remek, háromnegyed óráig tartó vádbeszéde következett. A fiatal jogásznemzedék kiváló jeles képzettségű tagja, mely jogi tudásra valló, kiváló eloquenciával előadott beszédében csoportosította azon körülményeket, bizonyítékokat és tényeket, a melyek a vádlottak bűnössége mellett szólnak. Beszédében kitért az alsóbb néposztály körében divó bűnös üzelmekre, a melyek a tanuk „eltüntetését” hozzák létre.

A szép beszéd nagy hatást tett és a hallgatóság megjelente, a mi elnöki rendutasítást vont maga után.

A vádbeszéd elhangzása után szólásra emelkedett dr. Nicolits György a zombori ügyvédi kar fiatal, jeles képzettségű tagja és a következő nagy figyelemmel hallgatott védbeszédet mondotta:

Tekintetes kir. törvényszék!

Mélyen tisztelt esküdt uraim!

A tekintetes vádhatóságnak előttem szóló igen tisztelt képviselője híven adta elő a szőnyegen lévő bűncselekmény történeti részét, s bizonyítéknak látszó azon tényeket, melyekre a vádját alapítani méltóztatott.

Ezek ismétlésébe nem bocsájtkozom és mielőtt áttérnék a vád alapját képező bizonyítékok megcáfólására és azon körülményeknek kiemelésére, melyek védenem ártatlansága mellett harcolnak, habár elvem ellenére, mert én is osztom azt a nézetet, hogy „demortuis nihil nisi bene”, mégis védői kötelezettségemből kifolyólag és a védelem érdekében kénytelen vagyok a szerencsétlen Vancsura Dániel rendőri szolgálatáról is megemlékezni:

Vancsura, megengedem ügybuzgó rendőr lehetett, de nem tudta rendőri állásával kapcsolatos hatalmát összhangba hozni polgártársainak jogaival, különösen pedig nem tudta respectálni a polgárok személyes szabadságát és testi épességét, mert kevés kivétellel, a ki keze ügyébe került, magyarul mondvá adjusztálás — elpáholás nélkül — ki nem szabadult.

Ezen törvény és szabályellenes eljárása miatt több ízben hivatali hatalommal való visszaélés miatt feljelentett, jogerősen vád alá helyeztetett, sőt jogerősen elzárásra és hivatalvesztésre is ítéltetett.

Ha most figyelembe vesszük, hogy ezen iszonyu bűncselekmény fényes nappal, a fűtca közepén történt, s ha figyelőre vesszük, hogy Lality községe poliglott elemből áll, vagyis hogy ott magyar, szerb, tót és német lakosok is vannak, kik közül nem találkozott oly ember, a ki ezen bűncselekményt s tetteseket látott volna, öntudatlanul mindenkiben megszállt az a gondolat, hogy a szerencsétlen Vancsura Daniel a vele hadilábon álló polgártársai által meglincheltetett.

Szükségesnek tartottam ezt azért előre bocsájtani, hogy feltüntessem a mélyen tisztelt esküdt urak előtt azt a nagy ellenségi kört, mely Vancsurát környezte s azt a nagy kört, melyből Vancsura Daniel tettesi keresendő.

Most pedig áttérek a tekintetes vádhatóság által felhozott bizonyítékokra. Ezek alkalmasak gyanu ébresztésére, a bűnvizsgálat elrendelésére, vád alá helyezésre, de marasztaló verdict hozatalára épen ségél nem, mert ezen összetett bizonyítékok ellen védenem ártatlansága mellett harcol az a körülmény, hogy közveiden bizonyíték hiányzik s bűnjel egyáltalában nincsen.

Mélyen tisztelt esküdt uraim!

A védbeszédem elmondásával legördül a bizonyítási eljárás függőnye s a mélyen tisztelt esküdt urak pár perc mulva ember és polgártársuk felett pálcát törve, verdictet fognak hozni.

Ezen pillanat előtt erősen hangsúlyozni kívánom, hogy a tettest felmenteni ez csak hiba, de ártatlant elítélni, ez égbé kiáltó bűn.

Pusztán gyanura, a sérült végvonaglásában — agóniában tett kijelentésére és Sztrésnyák Erzsébet gyerek tanu contradictórius vallomására, közvetlen bizonyíték és bűnjel hiányában valakit társadalmilag megbélyegezni, családi és gyermekei köréből kiszakítva, talán évtizedre szóló fogságra ítélni, ez kulturális államban nem lehet és nem szabad.

Még egyszer tisztelettel kérem a mélyen tisztelt esküdt urakat, méltóztatassék a verdict meghozatala alkalmával folytonosan szem előtt tartani, hogy a megállapított viszonyok és körülmények között ki van-e zárva a lehetőség, hogy a valóságos tettes szabadon fűtytrésze járkál s tán lelki furdaláson kívül más bajt nem is érez.

Az erkölcs alapját képező vallási érzülettől és védői hivatásom és kötelezettségemtől áthatva, fohászodom az igaz Istenhez, sugalja a mélyen tisztelt esküdt uraknak az igazságos verdictet.

Dr. Nicolits György után dr. Buják József mondta el nagy hatást keltett védbeszédét másodrendű vádlott, Radivojev Mrgyanov Mladen érdekében.

Az ügyész igen sikertelt replikája után, Gozsdu Elek elnök a törvény által előírt felvilágosításokkal és magyarázatokkal látta el az esküdteteket és átadta nekik a szükséges iratokat.

Az esküdték visszavonultak és félórai tanácskozás után a teremben megjelenvén, főnöktük, Szemző Gyula

közölte az esküdték határozatát, a mely szerint a feladott három kérdésre az esküdték hétnél több igennel szavaztak.

A kir. törvényszék erre Krivokutya Györgyöt és Radivojev Mrgyanov Mladent a szándékos emberölés bűntettében bűnösnek mondotta ki és előbbi 12 évi és 6 hónapi, utóbbit pedig 12 évi fegyházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Ujdonságok.

Hajnali mise. Négyezer éven keresztül várták az emberek a Megváltó eljövételét. Ennek a négyezer évnek emlékére négy héten át hajnali misét tart a r. k. egyház. Virradatok folygújtják a templomokban az oltár gyertyákat, ábítatos hívőkkel telik meg a templom hajója és az orgona búgó hangjával zeng a zsolozsma: Rorate in coeli.

Kinevezés. Lajos Győző királyi herceg a „Vörös Kereszt-Egylet” védnökhelyettese Vermes Béla szabaddkai országgyűlési képviselőt a 36. számú sebesültszállító oszlop parancsnokává nevezte ki.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Garam Aladár zombori kir. törvényszéki joggyakornokot a csáki-görbői kir. járásbíróshoz aljegyzővé nevezte ki.

Kinevezés. A honvédelemügyi miniszter Straver János es. és kir. 24. vadászszázalóbeli vezérkarba besorozott főhadnagyot, a 73. gyaloglandár segédtszjtét a szegedi II. honvédkerületi parancsnoksághoz segédtszjté nevezte ki.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Medvezky Imre budapesti I—III. kerületi kir. járásbíróshoz joggyakornokot a titeli kir. járásbíróshoz aljegyzővé nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Juhász Gyula titeli kir. járásbíróshoz segédelekkönyvvezetőt az esztergomi kir. járásbíróshoz helyezte át.

Elbocsájtás. A honvédelemügyi miniszter dr. Gerich Endre tartalékos honvédfőorvost, petrováci községi orvost saját kérelmére a honvédség kötelékéből elbocsájtotta.

Miniszteri elismerés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Papp József újvidéki főgimnáziumi és Piller György szabaddkai tanítóképző-intézeti tanároknak nyugdíjba vonulásuk alkalmából elismerését nyilvánította.

Egyházi hírek. Kandler János kaplán betegsége miatt nyugdíjaztatott. Polyakovits Lajos dr. katonai kaplán Klagenfurtból Szarajevóba áthelyeztetett. Brand Antal Sztanisicsa, Galik István Bacso-Doroszlóra, Kanizsai Sándor Akasztóra, Radeckzy Dezső Adara, Tumbász Maria Garára és Winter Ilona Fajszra tanítóknak, illetve tanítóknak kinevezettek.

Alapszabályok jóváhagyása. A földmivélsügyi miniszter a zombor-vidéki lecsapoló társulat alapszabályait jóváhagyta és a bemutatási záradékkal ellátta.

December elején. Már nem nyílnak a kertben az őszi virágok, már nem zöldel a nyárta az ablak alatt, de a téli virágot már közel látjuk, a nedves kőd, a hideg szél fogvacogtatva hozzák hírül: Már jön, közeledik a fehér bundás öreg, jó lesz a védekezésre gondolni. Könnyű azoknak, akik csak a szekrényükbe nyúlnak és már rendben is vannak. Boldogok azok a gyermekek, akiket a gondos szülő melegen felöltöztet, csizmát húz a lábára, meleg kabátot a testére, prémes sapkát a fejére és mily boldogtalanok csak a szülők, akik a maguk nyomorúságát csak eltűnnek, beleszoktak már, de a szívük összefacsarodik, amikor fázó gyermekükre tekintenek. Minden telen akadnak jó emberek, akik megemlékeznek ezekről a szerencsétlenekről és ellátják őket meleg ruhával. Csak az a különös, hogy legsűrűbben akkor hallunk ezekről a jó cselekedetekről, mikor már csikorgó a hideg és a szegény emberek bőve van része az egyetlen virágban, mely neki is nyílik a jégvirágban. Talán célszerű volna, ha ezeket a felruházott finnepeleket valamivel korábban tartanák meg. Tessék elhinni, nem muszáj annak karácsonyfa finnepele vagy szilveszteri mulatság keretében megtörténni.

Gyászhir. Pekánovits Imre a Sebes-Körös lecsapoló társulat igazgató főmérnökét, zombori földinket, sulyos csapás érte. Kedves kis fia Ernő életének 7 ik évében elhunyt. Haláláról vettük a következő gászjelentést: Pekánovits Imre és neje szül. Mang Laura egy a maguk, valamint gyermekeik: István és Margit nevében is fájdalmas szívvel tudatják felejtethetetlen kis fiuk, illetve testvérük Pekánovits Ernő, r. k. elemi iskolai II-od oszt. tanuló, folyó hó 29-én, éjjel 1/2 12 órakor, élte 7-ik évében rövid szenvedés után történt csendes elhunytát. A megboldogult kis halott földi maradványa december hó 1-én d. u. 1/4 órakor fog Kőfaragó utca 854 szám alatt levő lakással a rom. kath. egyház szer-tartása szerint beszenteltetni s az olasz-i sírkertben örök nyugalomra tétetni. Nagyvárad, 1900. november hó 30-án. Áldott legyen emléked, aludt örök álmodat csendesen és békében!

Verskötet szoboralap javára. Hollósi István kaposvári tanítótól a mult év karácsonyára egy költeménykötet jelent meg „En” címen. A csinos kiállítású könyv lapunk nyomdájában készült és annak idején mi is elismeréssel emlékeztünk meg róla. E kötetet most újból kiadta a csurgói „Csokonai-szoborbizottság” „Verőfény” címen. A tiszta jövedelem a szoboralapé lesz. A „18. század Petőfijének”, az egykori csurgói tanárnak, Csokonainak emlékszóbrát a már 100 éves fenállását megünnepelt csurgói ev. ref. főgymnasium parkjában állítják föl. A nemes célra kiadott költeménykötet ára 2 korona. Megrendelhető Matter János főgymn. tanárnál, a „Csurgó és Vidéke” társzerkesztőjénél, Somogy-Csurgón.

Halálozás. Marsch Károly apatini tekintélyes polgár, ki évekkel ezelőtt Apatin község biraja volt, mult hó 30-án életének 71. évében elhunyt. A megboldogult bíró működése alatt épültek az apatini polgári iskolák. Buzgó, derék és hasznos polgára volt községének és köztisztviseltben részesült. Temetése december hó elsején délután nagy részvét mellett ment végbe. Béke hamvaira!

Hajójárat beszüntetés. A magyar folyam és tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága közhírré teszi hogy az újvidéki—vukovári hajójáratokat, a mennyiben azt az időjárás nem követelné, december hó 10-én esedékes menettel megszünteti, minél fogva ezeken a vonalon fekvő állomások személy és áruforgalma az említett napon a folyó évre megszűnik.

Halálozás. Özv. Mukics Jánosné sz. bajsai Vojnits Frida általánosan szeretett, nagyrabecsült urasszony meghalt. Férje a város legnépszerűbb polgármestere volt. Milliányi vagyona nagy részét jótékony célra adta. A részvét óriási. A család részéről a következő gászjelentést vettük: Mukics Leona férjezett jószázi Purgly Sándorné, ugy a maga, mint férje jószázi Purgly Sándor országgyűlési képviselő és gyermekei: Irma és Leonka, továbbá az elhunytak fivére idősb bajsai Vojnits Sándor, sógora Mukits Ernő, ugyszintén számos rokanai és barátai nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti a felejtethetetlen drága jó édes anyának, anyósának, nagyanyának, nővérnek és sógornőnek özv. Mukits Jánosné született bajsai Vojnits Fridának folyó 1900. évi november hó 30-án esti 10 órakor rövid betegség és a halotti szentségek átjatos felvétele után történt elhunytát. Hüll tetemei folyó évi december hó 3-án d. u. 3 órakor az u. n. bajai temetőben levő családi sírboltba fognak örök nyugalomra helyezettetni. Az engesztelő gyászmisék a Szent Terézia templomban folyó hó 3-án d. e. 10 órakor, — a Szent-Ferenciek zárda egyházában pedig folyó hó 4-én d. e. 1/2 9 órakor fognak az Urnak bemutatattani. Szabadka, 1900. évi november hó 30-án. Áldás a páratlan jó anyna emlékezetének.

Szegény leány drámája. Volbeck Jozefin 22 éves leány — mint ó becei tudósítónk írja — tegnapelőtt virrióllal megmérgezte magát. Még idejekorán észrevették és a közelben lakó orvos ellenszert adott be. A sulyos beteg leányt a kórházba vitték, a hol azt valotta, hogy azért akart megválni az élettől, mert gazdájától Kantny cukrásztól évek óta nem kapott bért és ez elkeserítette a Grácból ide került cukrász leányt.

Halálozás. Lederer Sándor csuroghi földbírtokos 61 éves korában elhunyt.

Rejtélyes halál. Szabadkáról megrendítő eset híret tudatják. Manich Antal szabaddkai marhakereskedő, városi képviselőt tegnapelőtt reggelre a főtéren vérebe fagyva találtak, a halántékán tátongó sehből. A rejtélyes esetben szigorú vizsgálatot indítottak. Azt hiszik, hogy a szerencsétlen ember a sötétben véletlenül elesett és bezúrt a halántékát. Manich rendkívül népszerű, kedves ember volt és halála nagy részvétet keltett a városban.

Testvérgyilkosság. Tölgyessy József topolyai földmives ittas állapotban leszurta mostoha testvérét Barta Ferencet a nyílt utcán, mert ez utóbbinak feleségét bántalmazni akarta és ezért Barta összeszidta. A gyilkost letartóztatták és a vizsgálat folyik.

A javasasszony áldozata. Ifj. Maconka István kebeliai lakos feleségét, aki gyermekágyban fektűt, egy előtte ismeretlen javasasszony által kezelte. A gyógy-módot azonban ugyiltszik rosszul alkalmazta, mert Maconkáné meghalt. A gyógyításért egy koronát fizetett az asszonynak, azért nem hívott orvost, mert sokba került. Most aztan keresik a kuruzsló asszonyt, a ki olyan olcsón gyógyított.

Áruló ruhák. Bács-Földváron a parti halásznál a minap éjjel egy magányos ember kért szállás s mint-hogy Kocsi Imre, a vendéglős az előszállási tavon halászott, a háznép az ő szobáját adta az idegennek. Kora hajnalban az idegen felkelt, feltörte a vendéglős szekrényét s magára öltvén annak ruháit, megszökött a koresmából. A vendéglős ezuttal még reggel sem tért haza, hanem athajtatott a felső tóra, hogy ott folytassa a halóvetést. Utközben fáradt utas ember keredkedett föl a kocsijára s elmondotta, hogy a fővárosba igyekszik. Világosság volt már ekkor, s a mint a vendéglős nezte, fürkészte az ő utasát, egyszerre felkiáltott: Nini, bisz ez az én ruhám! A idegen hebegett s mentegézőzött, de már akkor megfogták a markos balaszlegények s leszedték róla a gazda kabátját. Meg is vallotta menten a tolvajlást s elítírte, hogy megkötözzék a kezét. A halászok ezután átadták a beregfalvi csendőrségnek, a hol kiderült, hogy régi börtönviselt ember került újra az igazságszolgáltatás kezébe.

Rablók garázdálkodása. Ó-Becséröl írja levezölünk: Vegtelenül merész betörő rablóbanda működött a napokban Ó-Becsén, ahol napirenden vannak a zsi-ványságok. A merész betörő rablóbanda egy éjjel nyolc helyen tett látogatást. Először a külvárosban Darvas Samu szatócsüzletébe törtek be, de sötétben leverték egy nagy tüveget s ennek zajára Darvas az ablakon át néhány lövést tett, mire a betörők elfutottak. Ezután Wallfisch Armin üzletébe törtek be. A külső ajtót kifeszítették, a belsőt pedig, az tüveget besározva, benyomták és így a nyílason át kizárták. Innen legtöbbet loptak el, mert nem zavarta őket senki. A kézi pénztárban volt mintegy 50 koronát és közel ezer korona értékű árut emeltek el. Leginkább selyem árukat vittek el. Miután itt kedvezett a szerencsésük, a másik sarkon levő Pandek-féle üzletbe próbálkoztak bejutni. De itt is telébredt Pandek és három lövéssel elriasztotta őket. Az egyik lövés talált is, mert az aszfalton vértócsa maradt. De azért folytatták munkájukat. A fűtécán levő Engelsmann és fia rőfös üzletét törtek fel. A rollót levagták, a belső faajtót kinyitották, és tüvegajtót pedig sárral bekenve benyomták. Így behatolhattak az üzletbe, de nem vittek el semmit sem, valószínűleg megzavarták őket. Feltörték még Schick és Deutsch szatócsok boltját is, sőt egy borbélyműhelyt is, ezt nyilván tévedésből. A nyomozás megállapította, hogy a betörőkkel két kocsi volt a zsákmány felrakására, Wallfischnél szintén vérnyomok vannak és ebből reménylik, hogy megcsiphetik mielőbb a betörőket.

Orvtámadás. Újvidékről írja tudósítónk: Pecsvaracz János újvidéki házában vasárnap hajnalban 4 órakor az istállóba ment, hogy lovainak az istálló melletti kazalból szénát adjon. Dacára, hogy még koromsetét volt az éj, megpillantotta, hogy a kazal mögött valaki leselkedik. Lámpát gyújtott, melynek fényénél a leselkedő személyében megismerte Glisics Lázárt, régi haragosát. Pecsvaracz kérdőre vonta, de Glisics minden válassz helyett, egy a kazal mellett levő karóval haragosát kétszer fejbe vágta és mint a ki dolgát jól végezte, a kerítésen át megugrott. Mikor Pecsvaracz a sulyos ütésektől magához tért, szobájába sietett, hogy fegyvert vegyen magához, de ekkorára Glisics már eltűnt az éj homályában. Pecsvaracz orvtámadója ellen testi sértés és magánlak megsértése miatt az újvidéki rendőrkapitányaságnál bűnvádi feljelentést tett.

Karácsonyfák. A városi kertésznél igen szép fenyő karácsonyfák kaphatók. Dézsákban elhelyezve. A városi kertész karácsonyfáit melegen ajánljuk a közönség figyelmébe.

Enyhe decemberre van kilátás. Egy bécsi meteorológus szerint enyhe decembert remélhetünk, amit a következő adatokból következtet: Az idei ősz nagyon enyhe. Fagy még egy reggel sem volt s az első dér is csak november 5-én mutatkozott, úgy hogy a fagy még november második hetében is lombosak voltak. A havazás, mely Bécsben november 11—12-én szokott beállni, szintén sokáig várat magára. Némely évben tudvaleg már októberben havazik. 1892-ben már október 22-én, 1895-ben október 17-én, 1897-ben meg már október 6-án volt Bécsben az első havazás. A legkorábbi havazás, melyet a meteorológiai megfigyelések bebiztosítottak Bécsben konstataáltak, 1769-ben volt és pedig október 4-én éjjel. Az idei tél, úgy látszik, ismét oly későn vonul be, mint az 1898-iki, amikor csak december 15-én havazott először. 1899-ben november 16-án volt az első hó. Minden év, melyben az első havazás csak decemberben állt be, vagy enyhe, vagy legrosszabb esetben normális hidegségű telet hozott. De meg más körülmények is vannak, melyek az enyhe decembert valószínűvé teszik. Most van a harmadik év (1898, 1899, 1900), hogy a november nagyon meleg és 3:9 foknyi normális temperaturája helyett több mint 6 fokot mutat. Ily meleg november az 1775-ik évtől 1899-ig terjedő 125 évi időszakban csak 19 évben jötték elő és e 19 év közül 16-ban meleg december is következett.

Kamarai tagválasztások. A szegedi kereskedelmi és iparkamara fölterjesztésére, miután a kamarai testület öt évre terjedő megbízatása 1901. évi február 16-án lejár a kereskedelemügyi miniszter a kerület törvényhatóságához intézett leiratával elrendelte az újraalakulás előmunkálatait. A kamara is fölhívást kapott, hogy a kerületben lakó iparosok és kereskedők külön-külön és közösen kiegészítendő névjegyzéket az utolsó illetékvizetési kimutatásokból készítse el és azokat a területen lévő törvényhatóságoknak küldje el. A kamara azonnal munkába vette a névjegyzékek elkészítését és azoknak lehető rövid időn belül való szétküldéséről gondoskodik. A törvényhatóságokhoz viszont kimerítő utasítást küldött a miniszter, hogy a hatóságuk területén fogantatandó kamarai tagválasztások végrehajtására, még mielőtt a névsort a kamarától megkapnák, központi bizottságokat alakítsanak, melyek az alkérdések székelyeinek egy-egy albizottságokat alakítsanak. További menete a választási eljárásnak az, hogy a kamarától beérkező névjegyzékek az albizottságoknak adatnak ki, melyek „az illetékvizetési és névjegyzékek 8 napi közszemlélésre teszik. A felszámolás elintézésével megállapított névjegyzékek alapján aztán a központi bizottság kitűzi a határnapot a választásokra, melyeket az albizottságok foganatosítanak.

Felvétel vincelleriskolába és szőlőmunkás-tanfolyamra. A kecskeméti állami „Miklós”-telepen egyenes tanfolyammal létesített új állami vincelleriskolába, melynek célja az, hogy az abba felvett szőlőmunkások a mai szőlőművelés és boraszat összes ágában, ugyancsak a gyümölcsfakertészet fontosabb munkálataiban gyakorlatilag kiképeztesse, december 20-ig lehet felvétel vegett pályázni. A felvételi feltételek ezek: 1. Ép, egészséges, a szőlőműveléssel járó munkára bízalmas testalkat. 2. Kifogástalan erkölcsi előélet. 3. A 16 éves kor betöltése. 4. Irni és olvasni tudás. 5. Azoknak, a kik felvételre folyamodnak, kötelezniük kell magukat arra, hogy az iskolát annak szabályszerű bevezése előtt nem hagyják el. A kecskeméti földművelésügyi miniszterhez címelve, a kecskeméti magyar kir. vincelleriskola igazgatóságához nyújthatók be. Ugyanolyan feltételek mellett a zsambeki szőlőmunkás tanfolyamra vesznek fel hallgatókat, melynek célja a szőlőmunkásoknak a szőlőművelésben való gyakorlati kiképzése. A kérvények a magyar kir. földművelésügyi miniszterhez Budapestre címelve a budapesti magyar kir. kerületi széleszeti és borászati felügyelőhöz (Budapest, VIII. kerület, Muranyi-utca 61. szám) december hó 31-ig nyújthatók be.

Gyakorlati utmutató a községi jegyzőknek megengedett magánmunkálatok teljesítéséhez. Irtó István közzei jegyző. Megjelent Hornyanszky Viktor kiadásában. A könyvet a belügyminiszter ajánlotta. A 194 lapra terjedő kötet a községi jegyző praxisában előforduló, jobbara ingatlanokra vonatkozó jogügyletek és folyamódványok mintáit tartalmazza, azonkívül pedig az arvatgyekben, katonatgyekben, adóügylekben, házsonbéri ügyekben, munkatgyekben stb. előforduló ügyletek mintáit, mindenütt megfelelő rövid utbaigazításokkal.

A kitiltottak. A korházaknak is vannak parazitái. Albeteg, akiknek elég nyomoruságos arcuk van ahhoz, hogy elhagyják nekik, hogy valami betegség rágódik a szervezetükön. Ezek a betegek a legtragikusabb lényei a világnak, mert számukra az a megváltás, a rekreáció, a boldogság, ha befektűdhetnek a korházi ágyba, ehetik a kőmőnymagos levest s reggeltől estig meredt szemmel nézhetik a fehérre meszelt fakat. A korház azonban nem arra való, hogy megváltsa az embereket az élet szenvedéseitől, hanem inkább arra, hogy visszaadja az embert az életnek s kilökje újra a gond és a munka világába. Ezért teszi most közhírré a belügyminiszter azoknak a nevét, akik eddig abban sántikáltak, hogy miképpen lehetnek betegek. Korházi betegek, ingyenes nyomorultak, akiknek a nyomoruságan sirbat, az élelmességtől meg mosolyoghat az ember. A korházi műbetegek névsora a következő: Kraupen Kornél, Duketics Péter, Bencsics Antal, Kukurics János, Pavlesics Antal, Solaj Péter, Bobnicza Ferenc, Macsek János, Volonits István, Turkovics Maté, Ivanicsics Péter, Mikics Márk, Domjan György, Kovacsics József és Péter, Moszler István, Stefanecz György, Sivok József, Vukics Pál, Stokicza Antal, Turcs Teréz, Gunyilacz Jozsef, Satvara Péter és Zukermann Sámuel.

Karcolatok az állattenyésztés köréből.

Községi baromfitelepek.

A különböző állattenyésztési ágazatokat s ezekért a külföldről befolyó jövedelmet tekintve egész bátran kimondhatjuk, hogy egyetlen egy sem jövedelmezi oly magas százalékát a befektetett tőkének, mint a baromfityénység, egyetlen egyért sem jut aránylag annyi idegen pénz az

országba, mint a baromfiak s azok terményeiért. Ezzel szemben egyben sajnos kell constatalni, hogy egyetlen egy állattenyésztési ág sincs annyira elhanyagolva, mint ép a baromfityénység.

Az állattenyésztés minden egyes ágáról törvény vagy legalább is megyei szabályrendelet gondoskodik úgy, hogy ebből kifolyólag azok részint magas fokon állanak, részint rohamosan emelkednek a kitűzött cél felé. Csak a baromfityénység volt mindez ideig mostoha gyermeke az illetékes köröknek, ami kitűnik abból is, hogy a mezőgazdaságról szóló 1894. évi XII. t. c. a baromfityényséssel nem foglalkozik.

Pedig ha végig tekintünk baromfi-állományunkon láthatjuk, hogy alig van udvar, hol egyforma állatokat találhatnánk s ha valahol, úgy ép a baromfityénysétre alkalmazható, hogy a hány ház, annyi fajta. Ez nagy akadály a baromfi kereskedelem kifejlődésének, mely pedig nem csekély jelentőségű lehetne.

Földművelésügyi kormányunk felismerve e bajt, sietett is orvosolására azáltal, hogy Gödöllőn felállította az első baromfitelepet. Innét látja el dajtalanul jobb minőségű fajbaromfival a községet, ha azt a lakosság összesége kívánja, illetve kéri. Itt a bökkenő. Közszolgálatban állók minden bizonnyal tapasztalták, miy nehéz a népnél egyhangu határozattal valamit elérni, mert nincs az az üdvös intézmény, melynek ellenzői nem volnának. E miatt aztán rendesen az egész dolog dugába dől.

De viszont a miniszterium sem lenne képes minden község minden lakosát rövid időn belül a kívánt baromfiakkal ellátni. Huzni, halasztni pedig ily dolgot már csak abból a szempontból sem tanácsos, mert míg mi ideben sokat tervezünk, addig a külföldi piacunkon sorban kiturnak a konkurrens országok, melyek már amugy is erős gyökeret vertek a mi rovásunkra, jobb minőségű cikkeikkel.

Ezen a bajon segítenének a községi baromfitelepek.

Gyümölcs, de különösen selyemtermelésünk talán soh'se emelkedett volna arra a magas színvonalra, a melyen manapság áll, ha nem volnának községi faiskoláink. Állattenyésztésünk nem hogy előre, de mondhatnánk visszafelődött volna, ha a községeket nem kényszeríték megfelelő rendes apaállatok tartására. Valamint ezekkel, úgy a baromfityényséssel is csak úgy fogjuk a kívánt eredményt elérni, ha azt a község előjárói a megérdemelt figyelemben részesítik.

Szó sincs róla, legcélszerűbb lenne, ha az egész kérdést törvény vagy miniszteri rendelet szabályozná, de addig is, míg ez létesül, okvetlen szükséges lenne, hogy megyénk a szarvasmarha, juh és sertés tenyésztési szabályrendelet mintájára baromfityénységi szabályrendeletet alkotna, mely előírna, hogy a megyeterületén mily baromfifajtákat köteles a község tartani. Megyénk baromfi állományában nagy eredményt érhetünk el a plymouth és langshan tyukfajtákkal, melyek részint nagyobb testűek, részint jobb tojók a mi közönséges fajtainknál. Vizi szárnyasnak pedig kitűnően beválna a pekingi kacsa és az emdeni lud.

Ezen fajtákból a községek bizonyos meghatározott számú példányt, illetve családot beszerezne vagy mindjárt szétosztaná a község szegényebb lakosai között oly feltétel mellett, hogy a szaporulatból a következő évben egy családot az előjáróságnak visszaadni köteles, amit aztán ő újból tovább tenyésztésre kiadná. Ez a legegyszerűbb módja lenne a baromfityénység emelésének, melynél az előjáróságnak vajmi kevés dolga akadna.

Leghelyesebb lenne azonban, ha az előjáróság maga állítana fel telepet s az összes felesleges szaporulatot minden év őszén, miként azt a faiskola fiatal fáival is teszik, elárverezné. A telep kezelője egész bátran lehetne valamelyik szegényebb öreg család, ki talán amugy sem lenne képes más munkát végezni, míg ezzel csekély szakértelem mellett — mely gazdaemberről ritkán hiányzik — elbábrálhatna. Az árverés jövedelméből a kezelő bizonyos %-ot kapna, míg a megmaradt összeg a telepeltartására esetleg mint baromfityénységi alap kezeltetnék. A telep felügyeletével vagy egy tanító vagy pedig az előjáróságnak ehhez kedvet mutató tagja bizatnék meg.

Megvagyok győződve, hogy ily uton haladva, csakhamar elérhetnénk baromfi-állományunkban azt az egyöntetűséget, melyre kereskedelmi picunkon nélkülözhetetlen szükségünk van, de elérnénk azt, hogy nagyobb testű, jobb tojó s ezáltal nagyobb értékű állatok váljanak fel a mostani silányabb anyagot, miáltal jövedelmünk is jóval szaporodnék.

És ezt elérhetjük csekélyke jó akarattal minden nagyobb befektetés nélkül, egyben az államnak is segédkeztünk a kitűzött cél elérésében, megkönnyítve vállain a terhet, ami talán némi köteletségünk is.

W. B.

NYILTTÉR.*

A minket ért súlyos csapás, kis Ferikék halála alkalmából oly sok jó barátunk és ismerőstünk nyilvánította részvétét, hogy azokra egyenkint képtelenek vagyunk felelni s így kénytelenek vagyunk minden jó barátunk és ismerőstünknek így egytttesen megköszönni azt a meleg, őszinte s a mi fájó szívünknek olyan nagyon jóleső részvétet, amellyel elhalmoztak.

Kernyáján, 1900. évi december hó 2-án.

Oláh Zoltán és neje.

Dr. Beczásy Gyula és neje.

*) Az e rovatban közlöttéért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN ÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

4508. szám.

1900.

Hirdetmény.

A nagym. m. kir. pénzügyminiszterium az 1900. évi november hó 24-én kelt 92151. számú rendeletével a titeli hajóhid pontonjainál szükséges javítási munkák helyreállítását 3882 korona összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivételének biztosítása céljából az **1900. évi december hó 22-ik napján délelőtti 11 órájára** a zombori kir. építészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat az ajánlati költségvetéssel együtt a kitűzött nap d. e. 11 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5%-ának megfelelő bántpénz vagy a bántpénznek az állampénztárnál (adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet ajánlati költségvetés minta és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők, és az ajánlati költségvetés mintája átvethető.

Kelt Zomborban, 1900. évi december hó 3-án.

M. kir. államépítészeti hivatal.

Pályázati hirdetmény.

Turia község kisdédvódai felügyelő-bizottsága részéről — leköszönés folytán — megfreesedett óvónói állásra ezennel pályázat nyitattik.

Az óvónó évi fizetése 720 kor. készpénz, 80 kor. fűtési átalány, a mely átalányból az óvónó köteles leend az óvónó helyiségének fűtéséről és tisztításáról is gondoskodni és szabad lakás.

Az óvónó fizetése előleges havi részletekben, a fűtési átalány első részlete szeptember 1-én, második részlete február 1-én a községi pénztárból szabályszerűen kiállított nyugta mellett ki fog szolgáltatni.

Felhivatnak mindazok, a kik az óvónói állást elnyerni óhajtják, hogy a hazai kisdédvónóképző-intézetben nyert képesítéséről szóló oklevéllel és egyéb okmányokkal felszerelt kérvényeiket alulírott bizottsági elnökhöz **1901. évi január hó 18-ik napjáig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkező folyamódványok figyelembe vétetni nem fognak.

Az óvónótól követeltetik, hogy a községben divó szerb nyelvet tökéletesen bírja.

Kelt Turján (Bács-Bodrogh vármegye), 1900. évi november hó 28-án.

Maletin Jovan,

3—2 községi kisdédvónó felügyelő-bizottság elnöke.

4508. szám

1900.

Hirdetmény.

A nagym. m. kir. pénzügyminiszterium az 1900. évi november hó 24-én kelt 92151. számú rendeletével a titeli hajóhid helyreállítását 10194 kor. 26 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivételének biztosítása céljából az **1900. évi december hó 22-ik napján délelőtti 10 órájára** a zombori kir. építészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bántpénz vagy a bántpénznek az állampénztárnál (adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Kelt Zomborban, 1900. évi december hó 3-án.

M. kir. államépítészeti hivatal.

47845. szám.
alisp. 1900.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottsága 1001/közgy. 1897. számú határozatával a boldog emlékü László főherceg ur öfensége emlékére Czrkveniczán alapított „László gyermek-otthonban” egy ágyalaptványt tett.

A „László gyermek-otthon” célja a szegény gyöngye és gyógykezelést igénylő gyermekeknek vallaskülönbség nélkül biztos menhelyet nyújtani, őket teljes ellátás, ruházat, fehérmű, fürdőzés és orvosi gondozásban részesíteni.

A felvett gyermek egyfolytában az év minden szakában addig maradhat a gyermek „Otthonban”, míg annak szükségességét az igazoló orvos látja, avagy az alább kiírt legmagasabb életévet el nem érte.

A bemutatás jogát Bács-Bodrogh vármegye közönsége gyakorolja, kinek alapítványi helyére a felvétel, valamint az elhelyezés, ellátás, ruházat és ápolás ingyen eszközöltetik. Az oda- és visszautazási költséget azonban a hozzátartozók, vagy az illetőségi községek által fedezendő. A gyermek mindig egy megbízható kísérővel küldendő.

Bács-Bodrogh vármegye ezen ágyalaptványi helyére folyamodhatnak:

Bács-Bodrogh megyei születésű, vagy a vármegye szolgálatában álló szülőtől származó, vallás és felekezeti különbség nélkül az 5. évet betöltött, de 15 évet még el nem ért gyermekek, ha orvosi bizonyítvánnyal igazolják, hogy tengeri fürdőre szükségük van.

Fel nem vehetők a „László gyermek-otthon” alapszabályainak 8. §-a értelmében a gyógyíthatatlan, idiotikus, epileptikus, tuberculosus gyermekek, valamint vörheny, bárányhimlő vagy trachomában szenvedők, vagy oly családból származottak, melyekben az utolsó hat hét alatt a fentnevezett betegségek egyike előfordult.

A felvétel iránt beadott kérvények következőleg szerelendők fel az alapszabályok 11. §-a értelmében:

- a) születési és keresetelési bizonylat;
- b) illetőségi bizonylat;
- c) szegénységi bizonylat;
- d) orvosi bizonyítvány a megállapított betegségről;
- e) orvosi bizonyítvány arról, hogy a felveendő családjában az utolsó hat hét alatt ragályos betegség elő nem fordult;
- f) jóállás az oda és visszautazás költségeinek fedezését illetően;
- g) jóállás, mely szerint a gyermek szülei kötelezik magukat az igazoló orvos felszólítására a gyermeket bármikor elvinni.

Felhívom tehát mindazon, a fentiek szerint igényjogosult szülőket, kik beteg gyermekeik részére Bács-Bodrogh vármegye ágyalaptványi helyét elnyerni óhajtják, hogy a fentebbiek szerint szabályszerűen kiállított kérvényeket **hozzám 1901. évi január hó 31-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezőket és a kellően fel nem szerelteteket figyelembe venni nem fogom.

Az ágyalaptvány mikénti betöltéséről a folyamodók a kérvények mellékleteinek visszajuttatásakor értesítenni fognak.

Zomborban, 1900. évi december hó 1-én.

Alispán helyett:

ifj. Vojnits István s. k.,
főjegyző.

3—1

6155 sz.
tkvi 1900.

Árverési hirdetmény.

A topolyai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a sztanisvási takarékpénztár végrehajtónak Dévity Antalné szül. Tomek Viktor végrehajtást szenvedő elleni 320 korona tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a szabaddai kir. törvényszék (a topolyai kir. járásbíró) területén lévő, Pacsér község határában fekvő, a pacséri 788. számú betétben A. II. 2825. hr. szám alatt felvett 1 hold 1506 □ öl területű szántóból Dévity Antalné szül. Tomek Viktort megillető $\frac{2}{3}$ rész jutalékra az árverést 594 koronában ezzel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanjuttalék az **1900. évi december hó 29-ik napján délután 10 órakor** Pacsér község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanjuttalék becsárának 10%-át vagyis 69 korona 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Topolyán, 1900. évi szeptember hó 17-én

A topolyai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét az **Ujvidéken** a vásártéren lévő

uj ártézi fürdőre

felhívni.

Ezen fürdő természetes melege 19 fok Reamur, literenként 1 milligr. jodot, 500 mgrm. konyhasót tartalmaz, miért is **reumatikus bántalmak, Ischias és bőrbetegségek**nél kiváló gyógyhatással bír.

Meleg és hideg fürdők egész napon át 80 fillér ár mellett (ruhával együtt) rendelkezésre állanak.

3—3

Teljes tisztelettel

BARFUSS E.

Házfeladás.

Zsablyán (Bácsmegeye) egy **tehermentes ház** szabad kézből eladó, amely nemrég a legjobb anyagokból épült; **megfelel bármilyen üzletnek**, amennyiben a piacon van és a legélénkebb forgalmi helyen. Helyben szolgabírói és járásbírói hivatal, ugyancsak nagy környékkel és vasuti közlekedéssel bír.

Szíves megkereséseket a ház tulajdonosának a kiadóhivatal továbbít.

4—4

3. szám.

biz. 1900.

Hirdetmény.

A titeli kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság 1900. évi november hó 22. napján 12390. szám alatt kelt végzésével kiküldött bizottság ezennel közhírré teszi, hogy Nádaly községre vonatkozólag az 1886. XXIX. t. c. 1889. XXXVIII. t. c. 1891. XVI. t. c. 1897. évi 47,532. számú igazságügyminiszteri Utasítás értelmében szerkesztendő telekkönyvi betétek készítésének munkálata folyamatba téve, a helyszíni eljárás nevezett községben **1900. évi december hó 17-ik napján** fog kezdődni.

A kitűzött határnapon a telekkönyvi és kataszteri birtokrésztel azonosítása veszi kezdetét. Az a határnap, amelyen a betétszerkesztő bizottság a helyszínen a további teendőket megkezdi, a községi elüljáróval külön fog közöltetni.

Ennél fogva felszólítanak:

- mindazok, akik az eddig vezetett telekkönyvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt annak idején jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

- mindazok, akik valamely telekkönyvezett ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog telekkönyvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézett szabályszerű beadvány útján kieszaközljék, vagy a telekkönyvi bejegyzés alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmek előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átíratásra az 1886. XXIX. t. c. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t. c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy a telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa; mert különben jogait az ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetékelengedési kedvezménytől is elesnek;
- azok, akiknek javára tényleg már megszünt követelesre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van telekkönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jog törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek; és
- azok, akiknek javára zálogjog, bérleti vagy haszonbérleti jog az 1860. évet megelőző elsőbbséggel van telekkönyvileg bejegyezve, hogy eme joguknak a szerkesztendő telekkönyvi betétekbe való átvitele iránti kívánságukat a jelen hirdetménynek a hivatalos lapban harmadszori közzétételétől számított 60 napon belül vagy a telekkönyvi hatóságnál bélyegtelentül beadott kérvénnyel, vagy a betétszerkesztő bizottságnál a helyszínen szóval jelentsék be, mivel ellenesetben a kérdéses jogok elévülteknek tekintetvén, azok a telekkönyvi betétekbe át nem fognak vitetni.

Kelt Titelen, 1900. évi november hó 22-én.

Jankovics Dusán,

Jankó Antal,

betétszerkesztő.

3—1 kir. albiró.

9318. sz.

tkvi 1900.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Mérő (Wagemann) Simon végrehajtónak Vidákovits Márton és neje sz. Peits Petrona végrehajtást szenvedők elleni 400 és 200 kor. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő s Zomborban fekvő, a zombori 5070. számú betétben végrehajtást szenvedő Vidákovits Márton és neje szül. Peits Petrona tulajdonul bejegyzett A. I. 1. sorsz. a. felvett 3409. hr. és 308. ö. i. sz. házra és 129 □ öl beltelekre, ugy a 2. sorsz. a. felvett 3410. hr. sz. a. 166 □ öl szántóra 1440 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1900. évi december hó 17-ik napján délután 3 órakor** a zombori kir. törvényszék árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 144 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1900. évi szeptember hó 23-án.

A zombori kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,

kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

A Zombori Takarékpénztár azon t. c. részvényesei, akik a kibocsájtott új részvényekre nézve őket megillető elővételi jog bejelentését eddig elmulasztották, vagy pedig akár egy, akár több, akár mindannyi tőkerészlet befizetésével bátralekban maradtak, — tisztelettel felhívom, hogy ebbeli mulasztásaikat **folyó évi december hó 10-ének déli 12 órájáig** annál is inkább pótolják, mert különben a folyó évi január hó 28-án tartott közgyűlés 5. számú határozata értelmében elővételi jogukat elvesztik és azon új részvények, amelyek ezen határozatban foglalt feltételek betartása esetére őket különben megilletnék, nyilvános árverés útján eladatni fognak.

Zombor, 1900. évi december hó 2-án.

A Zombori Takarékpénztár igazgatósága:

Sándor s. k.

1984. szám.

kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

Bács Vaskut községben leköszönés folytán megüresedett évi 800 korona, utólagos havi részletekben felveendő készpénzfizetéssel javadalmazott rendőrfelügyelői állásra pályázat nyitattik.

Felhívom pályázni szándékozókat, hogy sajátkezűleg irt s szabályszerűen felszerelt kérvényüket **folyó évi december hó 5-ig** alulirt elüljárósnál annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkező folyamodások figyelembe vételét nem fognak.

Megjegyzetjük, hogy a ruházatot a megválasztandó sajátjából tartozik beszerezni, míg a felszerelést a község adja.

Kelt Bács-Vaskuton, 1900. évi november hó 20-án.

3—3

Az elüljáróság.

2217. szám.

kig. 1900.

Hirdetmény.

Alulírott községi elüljáróság ezennel közhírré teszi, hogy a nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi miniszter urnak 1900. évi november hó 2-án 73811/VIII. 1900. szám alatt kelt kegyes intézménye alapján **Gombos községben f. évi december hó 3-tól kezdve minden hétfőn, nagy gabonapiaccal, juh- és sertés-felhajtással egybekötött országos hetivásár fog tartatni.**

A gabona- és állatkereskedők figyelmét különösen felhívjuk ezen **kiterjedt környékkel bíró helypénzesedés nélkül tartandó országos nagy hetivásárookra.**

Gomboson, 1900. évi november hó 25-én.

Berecz Károly, **György István,**
jegyző. 3—3 bíró.

Pályázat kántortanítói állásra.

Szántován nyugdíjazás folytán megüresedett kántortanítói állásra **folyó évi december hó 16-ig** pályázat hirdettetik.

Javadalmazása: a) 832 kor. a község pénztárából előleges negyedévi részletekben; b) 25²⁰⁰⁰/₁₀₀₀ katasztrális hold föld haszonélvezete adóterhelre; c) 80—100 kor. stóla jövedelem, kis halott után az esetleges bucsuzatától 1 kor., nagy halott után 1—4 koronáig terjedhető tiszteletdíj, a bucsuzatát azonban 12 versszakú bosszabarra nem nyulhat; d) az alapítványozott misék után ez idő szerint körülbelül 40 kor.; e) a törvényes évtüdős korpotek; f) szabad lakás udvarral és konyhakerttel.

Kötelességei: a) az iskolaszék által kijelölendő osztályt vezetni; b) az ismétlőiskolát ellátni; az ismétlőiskola ellátásáért járó díj a 832 kor. rendes fizetésben foglaltatik; c) a kantori állással egybekötött kötelességei és teendői a szántovai r. k. plebaniahivatalban megtekinthetők és minden pályázó által, ki a megválasztásra igényt tart, a választás előtt aláírandók. Az aláírás elmulasztása vagy megtagadása esetére a pályázónak kérvénye figyelembe vételét nem fog.

A próbaorgonálás és éneklés folyó évi december hó 20-án reggeli 9 órakor fog a szántovai r. k. templomban megtartatni.

Pályázhatnak magyar és sokac nyelvben jártas — kántori és tanítói képesítéssel ellátott kántortanítók. Működési és erkölcsi bizonyítványokkal, kántori és tanítói oklevelekkel felszerelt kérvények a szántovai r. k. iskolaszékre címezve, nt. Maison Mihály kerületi esperes urhoz Rigycára küldendők.

Azon esetre, ha a fenti kántortanítói állásra a helybeli másodkántortanító választatnék meg, az ekként megüresedendő másodkántortanítói állásra is ugyancsak **december hó 16-ig** pályázat hirdettetik. Javadalmazása: a) 800 korona készpénz a község pénztárából előleges negyedévi részletekben; b) ismétlőiskola vezetéséért évi 50 kor.; c) 2 szoba és konyhaból álló szabad lakás konyhakerttel; d) a másodkántori teendők végzéseért évi 400 kor. tiszteletdíj, utólagos negyedévi részletekben az egyházmegyei nagyobb alappól. — Megkiáltatják a magyar és sokac nyelvben, valamint a kántori teendők végzésében való teljes jártasság, mi okmányokkal igazolandó. Az állás a választásnak a ft. főzenteszék által leendő megerősítése után azonnal elfoglalandó, mely naptól fogva a megválasztandóknak fizetése is folyóva fog tétetni. — A pályázók kéretnek folyamodványaikban jelezni, a két állomás közül melyikre, vagy mindkettőre pályáznak-e? A kellőleg felszerelt kérvények a szántovai r. k. iskolaszékre címezve, nt. Maison Mihály ker. esperes urhoz Rigycára küldendők.

Az esetre, ha a fenti kántortanítói állásra a helybeli másodkántortanító választatnék meg, az ekként megüresedendő másodkántortanítói állásra is ugyancsak **december hó 16-ig** pályázat hirdettetik. Javadalmazása: a) 800 korona készpénz a község pénztárából előleges negyedévi részletekben; b) ismétlőiskola vezetéséért évi 50 kor.; c) 2 szoba és konyhaból álló szabad lakás konyhakerttel; d) a másodkántori teendők végzéseért évi 400 kor. tiszteletdíj, utólagos negyedévi részletekben az egyházmegyei nagyobb alappól. — Megkiáltatják a magyar és sokac nyelvben, valamint a kántori teendők végzésében való teljes jártasság, mi okmányokkal igazolandó. Az állás a választásnak a ft. főzenteszék által leendő megerősítése után azonnal elfoglalandó, mely naptól fogva a megválasztandóknak fizetése is folyóva fog tétetni. — A pályázók kéretnek folyamodványaikban jelezni, a két állomás közül melyikre, vagy mindkettőre pályáznak-e? A kellőleg felszerelt kérvények a szántovai r. k. iskolaszékre címezve, nt. Maison Mihály ker. esperes urhoz Rigycára küldendők.

Az esetre, ha a fenti kántortanítói állásra a helybeli másodkántortanító választatnék meg, az ekként megüresedendő másodkántortanítói állásra is ugyancsak **december hó 16-ig** pályázat hirdettetik. Javadalmazása: a) 800 korona készpénz a község pénztárából előleges negyedévi részletekben; b) ismétlőiskola vezetéséért évi 50 kor.; c) 2 szoba és konyhaból álló szabad lakás konyhakerttel; d) a másodkántori teendők végzéseért évi 400 kor. tiszteletdíj, utólagos negyedévi részletekben az egyházmegyei nagyobb alappól. — Megkiáltatják a magyar és sokac nyelvben, valamint a kántori teendők végzésében való teljes jártasság, mi okmányokkal igazolandó. Az állás a választásnak a ft. főzenteszék által leendő megerősítése után azonnal elfoglalandó, mely naptól fogva a megválasztandóknak fizetése is folyóva fog tétetni. — A pályázók kéretnek folyamodványaikban jelezni, a két állomás közül melyikre, vagy mindkettőre pályáznak-e? A kellőleg felszerelt kérvények a szántovai r. k. iskolaszékre címezve, nt. Maison Mihály ker. esperes urhoz Rigycára küldendők.

Az esetre, ha a fenti kántortanítói állásra a helybeli másodkántortanító választatnék meg, az ekként megüresedendő másodkántortanítói állásra is ugyancsak **december hó 16-ig** pályázat hirdettetik. Javadalmazása: a) 800 korona készpénz a község pénztárából előleges negyedévi részletekben; b) ismétlőiskola vezetéséért évi 50 kor.; c) 2 szoba és konyhaból álló szabad lakás konyhakerttel; d) a másodkántori teendők végzéseért évi 400 kor. tiszteletdíj, utólagos negyedévi részletekben az egyházmegyei nagyobb alappól. — Megkiáltatják a magyar és sokac nyelvben, valamint a kántori teendők végzésében való teljes jártasság, mi okmányokkal igazolandó. Az állás a választásnak a ft. főzenteszék által leendő megerősítése után azonnal elfoglalandó, mely naptól fogva a megválasztandóknak fizetése is folyóva fog tétetni. — A pályázók kéretnek folyamodványaikban jelezni, a két állomás közül melyikre, vagy mindkettőre pályáznak-e? A kellőleg felszerelt kérvények a szántovai r. k. iskolaszékre címezve, nt. Maison Mihály ker. esperes urhoz Rigycára küldendők.

Az esetre, ha a fenti kántortanítói állásra a helybeli másodkántortanító választatnék meg, az ekként megüresedendő másodkántortanítói állásra is ugyancsak **december hó 16-ig** pályázat hirdettetik. Javadalmazása: a) 800 korona készpénz a község pénztárából előleges negyedévi részletekben; b) ismétlőiskola vezetéséért évi 50 kor.; c) 2 szoba és konyhaból álló szabad lakás konyhakerttel; d) a másodkántori teendők végzéseért évi 400 kor. tiszteletdíj, utólagos negyedévi részletekben az egyházmegyei nagyobb alappól. — Megkiáltatják a magyar és sokac nyelvben, valamint a kántori teendők végzésében való teljes jártasság, mi okmányokkal igazolandó. Az állás a választásnak a ft. főzenteszék által leendő megerősítése után azonnal elfoglalandó, mely naptól fogva a megválasztandóknak fizetése is folyóva fog tétetni. — A pályázók kéretnek folyamodványaikban jelezni, a két állomás közül melyikre, vagy mindkettőre pályáznak-e? A kellőleg felszerelt kérvények a szántovai r. k. iskolaszékre címezve, nt. Maison Mihály ker. esperes urhoz Rigycára küldendők.

3—2

A r. k. iskolaszék.